

Tiskovina ■ Poština plačana pri pošti 64290 Trzin
kom 1

P.n.
Koroška osrednja knjižnica
"Dr. F. Sušnik"
Na gradu 1
62390-RAVNE NA KOROŠKEM - YU

SLOVENSKI VESTNIK, Trzin, tiskovna št. 15, A-9020 Celovec
Zaobjem za YU: ABIT-026, P.P. 171, 61000 Ljubljana

CELOVEC
PETEK
12. JAN.
1990

Letnik XLV.
Štev. 3 (2518)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt

Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 7 šil.
din. 10

Knecht v Šmihelu: je 650 delovnih mest ogroženih?

Odkar je ZRN uvedla nasprotno ukrepe zaradi prepovedi nočne vožnje tovornjakov v Avstriji, so delavci podjetja Knecht v Šmihelu v skrbeh za delo. Poslovodja šmihelskega podjetja Franc Mlinar je izjavil, da prihaja do zastojev pri dostavi, kar bi v podjetju lahko povzročilo začasno ustavitev proizvodnje. Mlinar tudi ni izključil, da bi se večinski delničar podjetja Knecht lahko odločil za kako drugo lokacijo in tako polagoma ukinitel šmihelsko podjetje. V Podjuni je torej ogroženih nadaljnjih 650 delovnih mest.

Na Dravi bo podzemna trasa vendar dolga 700 m

Iniciativa občanov Na Dravi/St. Niklas je bila uspešna: zvezni minister za gospodarstvo Schüssel je najavil, da bodo Na Dravi vendar gradili 700 metrov dolgo podzemsko traso karavanške avtoceste. Zvezno ministrstvo bo prispevalo dodatnih 40 milijonov šilingov, dežela 35 milijonov, mesto Beljak pa preostalih 15 milijonov.

Končno je torej tudi minister spoznal, da bi imela vsaka druga varianta hude posledice za celotno regijo, za prebivalce Na Dravi pa bi bila tudi obremenitev zaradi hrupa neznosna. Najnovejši sklep pozdravljajo tudi sosednje občine, ki so se bale prometnega infarkta v primeru, da bi karavanški predor odprli pred zgotovitvijo karavanške avtoceste. Po tej odločitvi bo mogoča hkratna odprtitev.

Skupni stroški za gradnjo karavanške avtoceste od Beljaka do državne meje bodo znašali skoraj tri milijarde, od tega bo sama gradnja predora na avstrijski strani stala 1,1 milijarde. Jugoslovanski del predora pa bo stal 2,4 milijarde šilingov.

Nadzorni in upravni odbor ZSO na čelu s podpredsednico NO Mileno Gröblacherjevo, predsednikom dipl. inž. Felixsom Wieserjem in tajnikom dr. Marjanom Sturmom – odvetnik dr. Sepp Brugger je bil povabljen kot strokovnjak – sta temeljito analizirala najnovejši razvoj v manjšinskem vprašanju.

Haiderjev „jezikovni test“ za prvošolce protiustaven!

Razsodba ustavnega sodišča, po kateri mora imeti vsak otrok tudi zunaj dvojezičnega avtohtonega naseljenega ozemlja možnost elementarnega pouka v slovenščini, še naprej buri koroške nacionalistične in strankarske duhove.

Po prvih žolčnih reakcijah deželnega glavarja Haiderja, v katerih je napovedal možnost preštevanja slovenske manjšine na Koroškem, se je v torek sestal kolegij koroške deželne vlade in ponovno

zaprisegel na manjšini sovražni tristrankarski pakt.

Po seji je Haider v okviru lokalne televizijske oddaje „Koroška danes“ koroški javnosti predstavil nov način ugotavljanja pripadnikov slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem, namreč uvedbo jezikovnega testa znanja slovenščine ob prijavi otroka k dvojezičnemu pouku na ljudskih šolah na dvojezičnem avtohtonem ozemlju in tudi zunaj njega.

Zveza slovenskih organiza-

cij je že v torek zvečer na seji nadzornega in upravnega odbora temeljito obravnavala najnovejši razvoj v šolskem in manjšinskem vprašanju nasploh. Odborniki so soglasno odobrili tiskovno izjavo, v kateri ZSO odločno zavrača vse grožnje deželnega glavarja in drugih nemškonaacionalnih sil in v kateri je izrecno poudarjeno, „da je vsakršna omejevalna interpretacija razsodbe ustavnega sodišča, kakršno zdaj podaja deželni glavar Haider, že na

osnovi same razsodbe protiustavna. Manjšinsko zaščito in razsodbo ustavnega sodišča ni mogoče interpretirati po mili volji.“

V tem sklopu ZSO ugotavlja, da sta naselitveno področje slovenske narodne skupnosti izčrpno formulirala že ustavno sodišče s svojo razsodbo leta 1981 ter tudi prejšnji vodja koroške ustavne službe dr. Unkart. Po teh definicijah naselitveno področje koroških Slovencev (dalje na 3. strani)

PREBERITE

- 2 SZDL Slovenije postala stranka
- 3 Heute im Slovenski vestnik
- 4 Evgen Bavčar razstavlja „Pri Joklnu“
- 5 Dipl. trg. Joza Habernik: Namen našega združništva Koroška v zrcalu
- 6 Janko Messner: Claudel in Silberbauer na koroških odrih
- 7 Televizijski in radijski spored Recenzija novih knjig
- 8 Slovenski vestnik vsepovsod: konvertibilni dinar še „eksot“

Milan Oraže k prvoligašu?

Mladi vratar Milan Oraže (na sliki), ki se je šele jeseni pridružil Slovenskemu atletskemu klubu in svojega trenerja in gledalce prepričal o izvrstnih sposobnostih, bo morda že te dni zapustil SAK. 20. januarja bo mladi Selan namreč treniral pri prvoligašu Vienna, ki se zanj zelo zanima. Za SAK bi bil odhod enega najboljših koroških vratarjev zagotovo velika izguba, za mladega športnika pa velika preizkušnja in možnost uveljavitve v samem avstrijskem vrhu. Uradnih pogajanj o prestopu med SAK in Vienno doslej še ni bilo. Slika: Mohar

Grožnje gredo v prazno Ponovno preštevanje znamo preprečiti...

Haiderjeve grožnje po preštevanju manjšine v zvezi z odločitvijo ustavnega sodišča gredo v prazno, je poudaril tajnik ZSO dr. Marjan Sturm tudi že v ponedeljek na tiskovni konferenci na Dunaju. Če bi nemškonaacionalne sile v odgovor na odločitev ustavnega sodišča glede dvojezičnega šolstva na Koroškem hotele res izsiliti ugotavljanje manjšine, bi se koroški Slovenci prav gotovo znali ustrezno braniti. Podoben poskus v letu 1976 je Avstrijo stal 100 milijonov šilingov, rezultati pa zaradi bojkota niso bili uporabni. Vsaka napačna reakcija bi škodovala mednarodnemu renomeju Avstrije.

V odločitvi ustavnega sodišča dr. Marjan Sturm, dr. Jože Messner in odvetnik dr.

Sepp Brugger ne vidijo vzroka za ponovno zaostreno razpravo o manjšinskem šolstvu. Pred predstavniki dunajskega tiska so jasno poudarili, da ta odločitev mestu Celovec, deželi Koroški in republiki Avstriji odpira povsem nove možnosti za resnično evropsko-vzorno manjšinsko politiko, ne da bi bil pri tem kdorkoli za kaj prikrajšan.

Kot kratkoročno rešitev do prihodnje jeseni je Sturm nakazal možnost ureditve dvojezičnega razreda na poskusni šoli pedagoške akademije v Celovcu, ob tem pa naj bi tudi privatna dvojezična šola Mohorjeve nemoteno delovala naprej. Oboje bi za enkrat zadostovalo sedanjim potrebam slovenskega prebivalstva v glav- (dalje na 2. strani)

Nov pristop k manjšinskim vprašanjem

Inštitut za narodnostna vprašanja, ena najstarejših znanstvenoraziskovalnih ustanov na Slovenskem, ki ji je še do pred dvema mesecema grozila žalostna usoda izginotja ali vtopitve v nekatere druge raziskovalne ustanove, je začel uresničevati nov program preнове, ki naj bi mu zagotovil trden in trajen prostor znotraj slovenske znanstvenoraziskovalne dejavnosti.

Inštitut je, kot je bilo povedano na ponedeljkovi tiskovni konferenci v Ljubljani, ki jo je sklical novi direktor mag. Miran Komac, pripravil razširjeno posvetovanje strokovnjakov s tega področja, ki poteka v okviru etnične delavnice štirih inštitutov – ljubljanskega, tržaškega, celovškega (SIAA) in rovinjskega. Gre za drugo posvetovanje v okviru te delavnice, ki ima razen znanstvenega za ljubljanski inštitut še drug pomen – nov pristop k etničnim, manjšinskim vprašanjem. Da se je posvetovanje zaradi svojega pristopa in vsebine že uveljavilo kot ena izmed oblik delovanja, potrjuje med drugim tudi dejstvo, da se ga je udeležilo 50 znanstvenikov s tega področja. Na dvodnevem posvetovanju, ki je bilo v Ljubljani, so pozornost namenili štirim vsebinskim sklopom: odnosu med disciplinarnostjo, interdisciplinarnostjo in komparativnostjo pri preučevanju etnične problematike; vprašanju položaja in vloge družboslovnega in humanističnega preučevanja etnične problematike; odnosu med raziskovalno dejavnostjo in pedagoškim procesom (skrb za kadrovske podmladek); perspektivam raziskovanja etnične problematike v našem prostoru. Gre torej za logično nadaljevanje prvega posveta v Kanalski dolini, kjer so odprli nekatera vprašanja, ki jim doslej niso namenili ustrezne znanstvenoraziskovalne pozornosti.

Starši – zahtevajte dvojezično spričevalo!

2. februarja se po šolah zaključijo prvo polletje. Delijo se spričevala. Tokrat je na dvojezičnih ljudskih šolah prvič možno, da učitelji na zahtevo staršev izstavijo dvojezično spričevalo!

Starši k dvojezičnemu pouku prijavljenih otrok, napišite zahtevo ravnateljstvu, ki naj jo vaš otrok odda razrednemu učitelju.

Ravnatelji lahko dvojezična spričevala za ljudske šole naročijo pri „Naši knjigi“ v Celovcu, Pavličeva ulica 5-7.

Ponovno preštevanje

(nadaljevanje s 1. strani)

nem mestu. Hkrati pa naj bi šolski strokovnjaki dolgočasno izdelali nove osnove in sodobna izhodišča za dvojezično šolstvo. Šola naj bi odgovarjala zamisli o interetničnem dialogu, multikulturalnosti Evrope ter odpiranju meja in podiranju zidov.

V šoli raste jutrišnja družba, je podčrtal Jože Mesner ter poudaril, da danes ne gre samo za dialog slovenskih organizacij s strankami, temveč predvsem za sodelovanje vseh v šolstvo zajetih dejavnikov: dijakov, staršev, učite-

ljev, šolskega vodstva, uprave in pedagoških znanosti. Odvetnik Brugger je dejal, da po pravnih vidikih in po mnenju ustavnega sodišča za ureditev dvojezičnega razreda v Celovcu niso potrebna nova zakonska določila.

Dosedanje ostre reakcije deželnega glavarja Haiderja je tajnik ZSO označil za pretirane. Izrazil je željo, da politiki šolskega vprašanja ne bi še naprej zlorabljali, temveč naj bi se z njim spet strokovno in nemoteno ukvarjali strokovnjaki.

Igor Schellander

Slovenija: SZDL zdaj „Socialistična zveza“

Če je še do nedavna vladala negotovost (in zmeda med aktivisti in simpatizerji), kakšna bo v prihodnje SZDL, se je po včerajšnjem celodnevem „kongresu v malem“ le zbristilo. Večinsko mnenje ali kar vsebinski moto je bil, „kako so dozoreli zgodovinski pogoji, da se SZDL preoblikuje v samostojno socialistično stranko z lastnim programom, individualnim članstvom, svojimi simboli in imenom Socialistična zveza Slovenije. Prav tako samostojno, s svojimi kandidati, bo nastopila na aprilskih volitvah.“

Besedo frontnost so uporabljali le še v preteklem času, zamenjalo jo je sodelovanje z vsemi, ki to želijo, pa naj gre za enkratne akcije, ali za trajnejše povezovanje znotraj nove zveze. Povsem so podprli predlog Slavka Pezdirja iz Celja, ki se je v poslovniku o delu konference odločno zavzel za samostojnost Socialistične zveze brez frontnih delov ter predlagal geslo: „Samostojnost zdaj!“

Pravzaprav sta to usmeritev najboljše ponazorila dr. Tone Krašovec in Viktor Žakelj. Krašovec je socializem čestital za evolucijo in predlagal, naj SZS samostojno nastopi na volitvah s svojimi kandidati. Po njegovem ne more biti stranka strank. Institucionalna povezanost z drugimi strankami ni mogoča. Žakelj pa pričakuje,

da se (nekdanji) frontni deli ne bodo spotikali ob Socialistično zvezo. Volitve bodo strankarske, SZS hoče ne le sodelovati, marveč se na njih tudi najbolje odrezati. Zato mora zdaj biti klasična stranka, po volitvah pa več kot to, je bil odločen Žakelj.

Takega mnenja pa niso bili predstavniki ZSMS. Po besedah Školča je SZS zamudila svoj pravi trenutek. Dovolila je, da je v amandmajih k slovenski ustavi ostala njena privilegirana vloga pri volilnih opravilih, to pa ji zdaj, po njegovem mnenju, onemogoča, da nastopi na volitvah. Pri tem je Školč posebej poudaril, da nima nič proti ustanovitvi SZS kot politične stranke. Če pa bo Socialistična zveza kljub temu samostojno nastopala na volitvah, se bo ZSMS pritožila slovenskemu ustavnemu sodišču in republiški volilni komisiji.

Seveda je Školč s tem sprožil pravi polemični plaz, v katerem so mu mnogi oporekali in dokazovali, da nima prav. Slicevali so se na plebiscitarno odločitev (s ploskanjem), da gredo na volitve, kasneje so o tem tudi glasovali. Z dvema glasovoma proti so se odločili, da bodo na volitvah brezbojno nastopili.

Dr. Vekoslav Grmič je terjal popolno jasnost in iskrenost v razpravah.

EXPORT-IMPORT podjetje v Celovcu išče samostojnega komercialista

za pridobivanje, sklepanje in obdelavo uvoznih in izvoznih poslov, s prakso.

Pogoji: znanje obeh deželnih jezikov in angleščine, komunikativnost in interes za delo v zunanji trgovini. Z razpisanim delovnim mestom so vezana občasna potovanja po Avstriji in inozemstvu.

referenta/referentko

za administrativno obdelovanje poslov v zunanji trgovini; pisarniška praksa in znanje obeh deželnih jezikov obvezno.

Znanje angleščine ali drugih jezikov zaželeno.

Interesenti naj se pisмено javijo na:

INTRADE Produktions- u. Handelsges. m.b.H.
Paradeisergasse 9/II
9020 Klagenfurt/Celovec

„Erklärung“

Im Buch „ZwangHAFT Deutsch?“ von Peter Gstettner, erschienen 1988 im Drava-Verlag, wurden folgende, Textstellen abgedruckt, durch die sich Dr. Josef Feldner beleidigt fühlte:

„Daß dieser schleichende Faschismus politisch wieder hoffähig geworden ist, ist das zweifelhafte Verdienst jener deutschnationalen und neonazistischen Kräfte, die im KHD organisiert sind...“

„1972: Der „Ortstafelsturm“ wird organisiert (mit maßgeblicher Unterstützung des KHD)...“

„Folgen diese Redner auch dem „Rufe des Blutes“, um allen Orten kund zu tun, daß sie in „unwandelbarer Treue“ zum großdeutschen Reiche stehen?...“

„... obwohl die KHD-Propaganda dazu von Hetz- und Lügenparolen nur so wimmelte.“

Univ.-Prof. Dr. Peter Gstettner stellt fest, daß der Kärntner Heimatdienst als Organisation differenziert zu betrachten ist und daher die von ihm aufgestellten Thesen nicht den Kärntner Heimatdienst generell, insbesondere nicht dessen Obmann Dr. Josef Feldner, betreffen.“

Stranke v tajnem dogovoru z NSKS

V času, ko tajnik NSKS mag. Marjan Pipp v tiskovni izjavi pravi, naj bi bil razvoj po razsodbi ustavnega sodišča „povod za to, da bi znotraj narodne skupnosti tvegali nov začetek šolske politike in kvalitativnemu pouku v materinščini prisodili več važnosti“, je deželni glavar Haider na tiskovni konferenci izdal dosedanje tajnost: dejal je, da „so se stranke s krščanskimi Slovenci dogovorile o določenem teritoriju,

na katerem velja manjšinski šolski zakon. To je področje iz odredbe leta 1958/59. Za protiuslugo pa so se stranke odrekle potrebnemu ugotavljanju manjšine. Toda pri tem Zveza slovenskih organizacij ni sodelovala, temveč je šla na ustavno sodišče in z razsodbo tako rekoč dala klofuto krščanskim Slovencem, ki so bili ustanovili privatno ljudsko šolo, ki pa je po razsodbi ustavnega sodišča obsojena na propad.“

TRIBUNA BRALCEV

Na dan s tajnimi dogovori!

Čisto naključno sem jeseni l. 1987 s svojimi očmi videl, da so dr. Unkart, dr. Apovnik, dr. Grilc in dr. Vospornik v kratkih presledkih zapustili poslopje Koroškega deželnega šolskega sveta. Teden navrh je tedanji deželni glavar Wagner sporočil, da je prepričan, da bo prišlo do sporazumne ureditve dvojezičnega šolstva tudi s pristankom slovenskih zastopnikov.

Sedaj je deželni glavar Haider dne 9. 1. 1990 v Koroškem radiu izjavil, da je bil svojčas sklenjen „dogovor s krščanskimi Sloven-

ci“, v katerem so menda pristali tudi na območje dvojezičnosti, veljavno v šolskem letu 1958/59.

Ne samo zaradi nedavne odločbe ustavnega sodišča, temveč zaradi vsesplošno priznanega načela, da naj prizadeti soodločajo – načelo, ki naj velja tudi v naši skupnosti – imamo koroški Slovenci pravico, da nas NSKS in KKZ po tolikem času vsaj v polnem obsegu informirata o teh tajnih dogovorih. Zato zahteva: Na dan s tajnimi dogovori!

Pisec je uredništvu znan

Delegacija „Demokratske opozicije Slovenije“ iz Kranja je v začetku tedna obiskala sedež ZSO v Celovcu, da bi se informirala o položaju slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem. Delegacijo, ki so jo sestavljali inž. Benedičič, inž. Golja, prof. Novak in dipl. inž. Ahačič (slika), sta sprejela predsednik ZSO dipl. inž. Feliks Wieser in tajnik dr. Marjan Sturm.

Ostra kritika

Haiderjeve najnovejše grožnje in izjave okrog odločitve ustavnega sodišča je ostro kritizirala tudi Zelena alternativa na Koroškem. Njen tajnik Budai je izjavil, da naj se Haider odloči „ali bo ostal zvest svoji zaprisegi kot deželni glavar, ali pa hoče postati predsednik koroškega Heimatdiensta“. Tudi Zelena alternativa se je za primer jezikovnega testa izrekla za takojšnjo pritožbo pri ustavnem sodišču.

Odorniki Stanko Vavti, Milan Kupper in Feliks Wieser st. so se aktivno vključili v razpravo obeh odborov.

Informacijska in vsebinska ofenziva ZSO v šolstvu

(nadaljevanje s 1. strani)

obsega politične okraje Veli-kovec, Celovec-dežela, Beljak-dežela in Šmohor ter statutarni mesti Celovec in Beljak!“

Tajnik ZSO dr. Marjan Sturm je spomnil tudi na to, da se je celo sama deželna vlada v stališču za ustavno sodišče sklicevala na „avtohtono naseljitveno ozemlje“ in poleg tega odklonila vsakršne „središčne šole“. Zato torej o kaki zožitvi dvojezičnega ozemlja, ki bi sledila iz razsodbe ustavnega sodišča, ne more biti govora.

Nadalje je ZSO izpostavila, „da razsodba ustavnega sodišča iz leta 1987 izrecno poudarja, da je priznavanje k narodni skupnosti svobodno. To med drugim sledi tudi iz državne pogodbe. Zato je tudi grožnja deželnega glavarja Haiderja, da bi morali z otroki, ki so prijavljeni k dvojezičnemu pouku, naprej opraviti test o znanju slovenščine, protustavna. Sedmi člen manjšinskošolskega zakona, ki je del ustave, pa nedvoumno določa, da ima vsak otrok, če je to volja vzgojnih upravičencev, pravico do dvojezičnega pouka.“

Sturm pa je tudi najavil, da bo v primeru, če bi deželna vlada hotela restriktivno izvajati razsodbo ustavnega sodišča, prišlo do vrste novih

pritožb pri ustavnem sodišču.

Na seji nadzornega in upravnega odbora je bilo poudarjeno, da bo Zveza slovenskih organizacij na dvojezičnem ozemlju in v mestih Celovec, Beljak in v drugih okrajnih središčih okrepila informacijsko dejavnost v šolskem in tudi ostalih manjšinskih vprašanjih s ciljem, da bi koroški Slovenci, skupaj z nemško govorečimi sodeželani, na osnovi razsodbe ustavnega sodišča ustvarili pogoje za obojestransko zблиževanje obeh na Koroškem živečih narodov. Z interetničnim delom bi uspešno preprečili segregacijo, ki je že od nekdanjega nemško-nacionalnih sil na Koroškem.

Odborniki ZSO so tudi opozorili na pojave znotraj narodnostne skupnosti, ki

gredo v smer nacionalnih šol in s tem omogočajo – četudi iz drugih aspektov – segregacijske načrte desno-nacionalnega tabora na Koroškem.

V zvezi s plebiscitnim letom 1990 pa je bilo ugotovljeno, da bo treba nastopiti s perspektivnimi predlogi v smislu krepite dvojezičnosti ne samo na šolskem, marveč tudi na drugih področjih. Na vsak način pa bo v letu obletnice plebiscita na Koroškem in po evropski odločitvi ustavnega sodišča v šolskem vprašanju za koroške Slovence ugodna priložnost, da vseavstrijska in evropska javnost spet postaneta bolj senzibilizirana zagovornik manjšinskih pravic ne samo za koroške Slovence, temveč tudi za druge etnične in jezikovne manjšine v Avstriji.

I. L.

Odbornika Monika Gasser in Danilo Prušnik.

Pripombe k „izjavi“

Avtor knjige „Zwang-HAFT Deutsch“ univ. prof. dr. Peter Gstettner je k zunaj-sodni poravnavi dejal, da „izjava“, ki jo je podpisal (glej stran 2), pojasnjuje, „da kot avtor knjige z znanstvenimi tezami nisem imel namena osebno žaliti kakega posameznika. Prav tako ustreza tudi mojemu znanstvenemu pristopu, da naj sodbe ne bi bile globalne, če se diferencirane in zapletene organizacije na neprozoren način politično artikulirajo.“

Zato izjava tudi ni priza-

dela znanstvenega značaja in vsebinskih tez mojega dela. To je povsem pozitiven rezultat poravnave. Prav tako se je jasno izkazalo, da na Koroškem kompetenca, da bi se preko sodne obravnave moglo odločiti o tem, ali je dovoljeno znanstveno obravnavati določene 'vroče' teme ali ne, vendar ne pristaja zasebnemu društvu.

Mislil tudi, da se bodo polagoma utišali tudi tisti glasovi, ki še vedno menijo, da lahko difamirajo znanstve-

nike univerze.“

Dr. Gstettner je tudi poudaril, da tudi zaključno poročilo Avstrijske rektorske konference in najnovejša razsodba ustavnega sodišča o dvojezični šoli v Celovcu potrjujeta „v moji knjigi prikazan razvoj ter kažeta na to, da sem svoje znanstvene teze razvil v skladu z običajnimi znanstvenimi in pravnimi normami. Zato je zelo razveseljivo, da je moja knjiga še naprej v prodaji in da predstavlja široko znano koroško obvezno čtivo.“

HEUTE **SLOVENSKI**
IM Die Seite **VESTNIK**
für unsere deutschsprachigen Leser/innen

Am VfGH-Urteil ist nicht zu rütteln – Rechtsstaatlichkeit muß auch für LH Haider gelten!

Jede einschränkende Interpretation des Verfassungsgerichtshof-Erkenntnisses, wie sie derzeit von LH Haider dargelegt wird, ist aufgrund des Erkenntnisses selbst verfassungswidrig, heißt es in einer Erklärung des Sekretärs des Zentralverbandes slowenischer Organisationen/Zveze slovenskih organizacij, dr. Marjan Sturm. Volksgruppen und VfGH-Erkenntnisse können nicht beliebig uminterpretiert werden.

Das Siedlungsgebiet der slowenischen Volksgruppe wurde sowohl vom Verfassungsgerichtshof in seiner Entscheidung aus dem Jahre 1981, als auch von Dr. Unkart selbst definiert. Es umfaßt demnach die politischen Bezirke Völkermarkt, Klagenfurt-Land, Villach-Land und Hermagor sowie die Statutarstädte Klagenfurt und Villach. Selbst die Kärntner Landesregierung spricht in ihrem Schriftsatz an den Verfassungsgerichtshof vom „autochthonen Siedlungsgebiet“ und lehnt darin darüber hinaus auch die sogenannten „Mittelpunktschulen“ ab. Von einer Gebietseinschrän-

kung durch das VfGH-Erkenntnis kann daher nicht gesprochen werden.

Ebenso wurde vom Verfassungsgerichtshof in einer Entscheidung aus dem Jahre 1987 festgestellt, daß das Erkenntnis zur Volksgruppe frei ist. Dies stellt im übrigen auch das Volksgruppengesetz (§ 1/3) eindeutig fest.

„Landeshauptmann Haider's Drohung, Schüler bei der Anmeldung zum zweisprachigen Unterricht einen Sprachbefähigungstest zu unterziehen, ist verfassungswidrig. Im § 7 des Minderheitenschulgesetzes – der Verfassungsrang hat – steht eindeutig, daß jedem Schüler – sofern es der Will des Erziehungsberechtigten ist – zweisprachiger Unterricht zu gewährleisten ist“, stellt Dr. Sturm in der Presseausendung fest.

Abschließend heißt es, daß – sollte die Kärntner Landesregierung das VfGH-Erkenntnis restriktiv umsetzen – diese eine Reihe von weiteren Beschwerden beim Verfassungsgerichtshof provozieren würde.

VfGH-Erkenntnis ein wichtiger Schritt zu einem europäischen multikulturellen Schulwesen

Der „Elternkreis Zweisprachige Volksschule“ in Klagenfurt/Skupnost staršev za dvojezično šolo v Celovcu nimmt mit Genugtuung zur Kenntnis, daß durch den jüngst gefällten Spruch des Verfassungsgerichtshofes der Gründung einer öffentlichen zweisprachigen Volksschule in Klagenfurt gesetzlich nichts mehr im Wege steht.

Der Spruch des VfGH hat auf rechtlicher Ebene nachvollzogen, was sich im sozialen und kulturellen Leben der Landeshauptstadt schon seit Jahren und Jahrzehnten entwickelt hatte:

Mit der Erkenntnis des VfGH wurde nicht nur den Kindern aus slowenischsprachigen Familien das Menschenrecht auf muttersprachlichen Unterricht bestätigt, sondern wurde darüber hinaus allen Eltern die Möglichkeit eröffnet, für ihre Kinder einen zweisprachigen Unterricht zu beanspruchen. Das ist für Klagenfurt und seine Bürger/innen ein großer Gewinn, eine Bereicherung des Bildungsangebotes und ein wichtiger Schritt auf dem Wege zu einem modernen, europäischen, multikulturellen Erziehungs- und Schulwesen in Kärnten überhaupt.

Gegen Smolles erneute Kandidatur Widerstand seiner eigenen Wähler

Jetzt regt sicher der Widerstand gegen eine neuerliche Kandidatur Karel Smolle als „Minderheitensprecher“ der Grün-Alternativen Liste in den Reihen der Grün-Wähler: eine Gruppe slowenischer GAL-Wähler richtete bereits im Dezember an den Parlamentsklub der Grünen ein Protestschreiben, in dem unter anderem Smolles Zustimmung zum Trennungsmodell als „gegen den Willen der Betroffenen und als Bruch der Vorstellung der Grün-Alternativen Liste

über Basisdemokratie“ bezeichnet wird.

Die Unterzeichneten geben außerdem der Überzeugung Ausdruck, daß „jeder deutschsprachende Demokrat, welcher sich mit der Minderheitenproblematik in Kärnten und Österreich umfassend auseinandersetzt und dabei hauptsächlich die Wünsche und Forderungen der Volksgruppen berücksichtigt, besser für die Aufgabe des Volksgruppensprechers im Parlament geeignet ist als Herr NRAbg. Smolle.“

Spodbudna iniciativa

V centru Žitare vasi stoji nekdanji kulturni dom, ki je le še razpadajoča stavba, saj že dolgo ne služi svojemu namenu. V povojnih letih ga je zgradila mladina z udarniškiimi akcijami. Pod okriljem Slovenskega prosvetnega društva „Trta“ v Žitari vasi je bilo v njem več let živahno kulturno delovanje. Potem je sledilo kulturno mrtvilo in dom v Žitari vasi je služil le še za shrambo etnografske zbirke Slovenske prosvetne zveze. Zdaj pa že nekaj let sameva in ga dobesedno hudo obdeluje zob časa.

A v Žitari vasi je zrasel nov rod, ki mu je pomembno tudi kulturno udejstvovanje. Mladina iz Žitare vasi in okolice se je odločila, da bo dom obnovila. Skupina si je dala naziv Initiative KUMST – Kulturni most-Kulturbrücke. Zadalji so si zelo težko nalogo, a prepričani smo, da bodo ob širokem razumevanju javnosti in njeni podpori projekt obnove doma izpeljali. Dom so že temeljito pregledali in določili potek obnovitvenih del. Najprej bo na vrsti sanacija oken in strehe, ki je močno načeta. Za vse to pa je potrebna delovna sila. Inicijativa vabi k sodelovanju mladino, upa pa tudi, da bodo v okviru akcije 8000 zaposlili nekaj stalnih delavcev, zlasti iz vrst brezposelnih po zaprtju tovarne Obir na Rebrci.

Cilj iniciative je tudi v tem, da se bo v Žitari vasi spet nekaj dogajalo, da se bodo v obnovljenem domu srečevali kulturno osveščeni ljudje obeh narodnosti. Podrobne informacije o akciji prejmete tudi pri predsedniku SPD „Trta“ Mirku Ogrisu. Denarne prispevke pa lahko nakažete na bančni konto pri Posojilnici v Dobri vasi štev.: 4.083.614.

Slovenski vestnik
2x tedensko

Evgen Bavčar (desno) z dr. Mračnikarjevo in Tonetom Stojkom po otvoritvi razstave

E. Bavčar: Moje slike izhajajo iz teme

Na pobudo vodje Založbe Drava dr. Helge Mračnikarjeve in v realizaciji Kulturnega društva Pri Joklnu, je bila prejšnji teden v tej kulturni taberni v Celovcu otvoritev razstave slik v črno-beli tehniki znanega umetnika in kulturnika Evgena Bavčarja, ki živi v Parizu in Lokavcu na

Krasu.

Evgen Bavčar je po nesreči v mladih letih slep, vendar se poleg literature ukvarja tudi s fotografijo, kar je za slepega človeka nenavadno. Zato so njegove slike tembolj vredne občudovanja, saj iz njih izhaja globoka izpoved, razen tega pa so posneti motivi dobro

izbrani in tvorijo harmonične kompozicije.

Tone Stojko, ki je spregovoril o fotografu Bavčarju, je med drugim dejal, da bi bila kamera slepa, če ne bi osvetlil tisto, za kar meni, da je bistvo vidnega sporočila. Izrezal je ptice iz papirja, da so lahko vzletele v temo. Kaj bi hotel še več? „Dobil si tretje oko, ki se lahko pogovarja z nami.“

Slike Evgena Bavčarja, kot sam pravi, izhajajo iz teme. A so mu bolj svetle kot nam, ki vidimo luč sveta, toku časa mu uspe iztrgati tisto, kar mi nismo uspeli, in spremeniti v fotografijo, je poudaril Tone Stojko in dodal, da je posnel fotografije tudi zato, da jih potopi v deročo reko samo, zato, da jih zadnjič posnameš, da nam pove, kako hitro teče čas in s seboj odnaša prav vse, kar mu nismo uspeli iztrgati in spremeniti v fotografijo.

Vsem, ki imajo odnos do umetnosti, priporočamo, da si razstavo Bavčarjevih črno-belih umetniških fotografij v kulturni taberni Pri Joklnu ogledajo; odprta je do konca januarja.

Pogled na del razstavljenih slik

Kulturno društvo PRI JOKLNU

Prireditve v januarju 1990

Petek, 12. 1., ob 20. uri – KOSTAS & JANIS
Grška glasba in antifašistične pesmi

Nedelja, 14. 1., ob 15.30 uri – Otroški popoldan
Franc Merkač in Rezika Iskra predstavita svoje igralne karte in se igrata z otroci.

Petek, 19. 1., ob 20.00 uri – Branje Pokrznikov Luka – Janko Messner bere iz svojih del – skupaj s Slovensko prosvetno zvezo

Nedelja, 28. 1., ob 15.30 uri – Otroška delavnica – Saša Kump vodi izdelovanje lutk – Kratka scena iz lutkovne igrice

Torek, 30. 1., ob 20. uri Branje... dobri umori, teh ni.
(Pablo Neruda) – Berejo: Barbara Ortner, Walter Auer in Joachim Rathke. Branje zoper smrtno kazen. Skupaj z Amnesty international.

Nagrada za slikarko Isko RANÓ in razstava v MGL v Ljubljani

Koroška slikarka, po rodu iz Ziljske doline, Franciska Radek-Novak z umetniškim imenom Iska Ranó ima za seboj uspešno umetniško pot, čeprav deluje kot samouk. Svoje umetniške motive upodablja v različnih tehnikah, vendar ji je najbližji akvarel, posebej pa se posveča slikanju portretov.

Iska Ranó poleg slikanja tudi piše pesmi v italijanščini. Tudi v tem oziru je uspešna, saj je ob koncu lanskega leta prejela odlikovanje mednarodnega umetniškega združenja ASIA v Palermu „Premio speciale“ za dosežke na področju likovne umetnosti in poezije. Tako je umetnica k številnim drugim mednarodnim nagradam in priznanjem

dodala še to italijansko odličje.

Iski Ranó k temu uspehu iskreno čestitamo in ji želimo še mnogo ustvarjalnega uspeha. Veseli nas, da umetnica, ki živi na Dunaju, ni pozabila svojega narodnega porekla, saj poleti, ko se zadržuje v svojem letnem domovanju v Krivi Vrbi, vedno zahaja med svoje rojake, da se z njimi pogovori v svojem domačem slovenskem ziljskem narečju.

Umetnico so vključili tudi v praznovanje 200-letnice obstoja Mestnega gledališča ljubljanskega, saj tam (do 28. 2.) pod naslovom „Goli človek in golo obličje“ razstavlja izbor svojih (tudi novejših) aktov in portretov.

KULTURNE NOVICE

LJUBLJANA – V sprejemni dvorani Cankarjevega doma so v petek odprli gostujočo kiparsko razstavo iz Murske Sobote. Pri tem gre za prikaz Bienala male plastike, ki ga je pripravil Kulturni center Miško Kranjec. Razstava prikazuje dela 57 avtorjev, ki so bili zastopani na lanskem 9. bienalu jugoslovanske male plastike.

BEOGRAD – Spor med posameznimi jugoslovanskimi republikami se odraža tudi v Zvezi pisateljev Jugoslavije. Predsednik Slobodan Selenić je za te dni sklical skupščino ZPJ, a izkazalo se je, da večina pisateljskih združenj noče sodelovati, med njimi Slovenija, Hrvaška, Makedonija, Srbija in še druga pisateljska združenja jugoslovanskih narodov in narodnosti, med njimi tudi albansko. Selenić je v zvezi s tem dejstvo, da mu ni uspelo speljati skupščine, kot predsednik ZPJ odstopil.

CELOVEC. – Letošnji dobitnik Tischlerjeve nagrade bo univ. prof. dr. Erich Prunč. Svečana podelitev bo 23. januarja 1990. Kot je znano, nagrado podeljuje Narodni svet koroških Slovencev in Krščanska kulturna zveza.

DUNAJ – V avstrijskem glavnem mestu so v sredo odprli zdomsko gledališče – prvo v Evropi. Ustanovitev je bila mogoča ob denarni podpori mesta Dunaj, jugoslovanskih zdomcev in Miša Dimitrijevića, ki je tudi direktor novega gledališča, ki se imenuje YU-Teater.

ZAGREB – Tri zagrebške muzejske institucije te dni gostijo najpomembnejša imena svetovne likovne umetnosti. Muzeji na zagrebškem Gornjem gradu obiskovalcem nudijo na ogled dela 20. stoletja od Degasa do Maljevića. Med njimi so tudi dela Renoira, Gaugina. Miroja in drugih znanih likovnih umetnikov svetovnega slovesa.

LJUBLJANA – V začetku letošnjega leta (3. 1.) je v Ljubljani umrla Nada Vidmar, znana slovenska operna pevka in umetnica široke glasbene kulture, ki je po vojni dvignila Opero SNG na evropsko raven. Pokojnica je bila življenjska družica akademika Josipa Vidmarja.

Piše: dipl. trg.
Joza HABERNIK,
poslovodja Zveze
slovenskih
zadrag

NAMEN NAŠEGA ZADRUŽNIŠTVA

V prejšnjem stoletju so naši predniki ustanavljali zadruge, da bi se pologoma znebili prevelike odvisnosti od nekaterih veleposestnikov in velepodjetnikov, ki so razpolagali z največjimi vsotami denarja. Združiti so hoteli svoje pridelke in prihranke, tako da bi skupaj postali močnejši pri premagovanju gospodarske odvisnosti. Spoznali so realnost časa in trga in si ustvarili svojo organizacijo, ki bi jim pomagala uveljaviti svoje interese.

Namen združništva je namreč pospeševanje gospodarstva svojih članov – zadrušnikov. Združništvo ni znak kakega kolektivizma in tudi ni samemu sebi namen, ampak je steber pospeševanja in podpiranja gospodarstva vseh svojih članov. Nastalo je mnogo najrazličnejših zadrag. Da pa bi se le-te še bolj okrepile, so se na deželni ravni povezale v močnejše deželne združne zveze, ki so kot močnejši partner spet skušale pomagati manjšim zadragam in jim nuditi razno svetovno pomoč.

Pri vodenju in upravljanju zadrag odločajo edine člani. Nekatera združna pravila predvidevajo oziroma so predvidevala na občnih zborih glasovanje po glavi; to se pravi, da ima posamezni član, ne glede na to, kako je gospodarsko močan, samo en glas. Nekatera pravila pa so predvidevala, da imajo člani maksimalno pet ali deset glasov, tako da na občnih zborih ni mogel prevladati kak posamezni interes. Do nedavnega je bilo v združništvu celo tako, da je vsak član jamčil za obveznosti zadruge neomenjeno z vsem svojim premoženjem in je bil zato še bolj zainteresiran, da zadruge dobro deluje. Danes pa je tako, da je neomejeno jamstvo skoraj pri vseh zadragah docela odpravljeno oziroma se je to jamstvo omejilo le na vplačani delež in še kakšen jamstveni pribitek, ki je omenjen. Lahko pa rečemo, da je združna oblika podjetja jamstvo za največjo možnost demokratič-

nega odločanja pri vodenju zadrag.

To velja predvsem še v današnjem času. Ta demokratična oblika vodenja zadrag pa se seveda nekoliko okrne, če neka zadruge dalj časa posluje z izgubami ali pa v nekem letu ustvari izgubo, ki je za vse združništvo nesprejemljiva. Ker imamo v tem primeru opraviti s slabim vodenjem zadruge, morajo seveda vsi odbori razmišljati, kako naprej in kako si zagotoviti strokovno pomoč za pozitivno poslovanje. Treba je torej poslušati strokovnjake, ki so specializirani za razna področja, in njihova priporočila izvajati. V takih primerih ne gre za pritisk, ampak za potrebne ukrepe za sanacijo neke zadruge.

Še vedno pa je načelo združništva, da se ne more diktirati z nekega mesta, ampak da je člane oziroma odbore potrebno prepričati o mnogih ukrepih. Prepričevanje pa zahteva mnogo energije in včasih je potrebno tudi mnogo časa, dokler se o tem prepriča večina zadrušnikov. Mimo ekonomskih realnosti, kot so stroški, konkurenca, sortiment blaga in izobrazba ter strokovnost sodelavcev, tudi združništvo ne more zato se je treba vedno pravočasno pripraviti na bodoče izzive.

Veljalo naj bi tudi načelo, da je združništvo močno le tedaj, če vsi člani v ta namen sodelujejo. Posameznika, ki noče sodelovati, lahko že kak večji prepričavi v težave. To načelo velja še prav posebej za slovensko združništvo na Koroškem, katerega namen je poleg pospeševanja gospodarstva posameznih članov tudi podpora naše kulture in medsebojnega spoštovanja.

Zato si v novem letu želimo še boljše sodelovanje med Zvezo slovenskih zadrag ter posameznimi blagovnimi ter kreditnimi zadragami za doseg skupnega cilja. To pa je ekonomska krepitev našega združništva v korist našega življa na Koroškem.

Nataša Hobel se je predstavila kot solistka.

Slika: Mohar

Ob novem letu spomin in čestitke

ŠENTPRIMOŽ. – Novoletni koncert SPD „Danica“ je bil pravi užitek. Tako izredno disciplinirani in kvalitetni nastop mladinskega zbora kot tudi ubrano in izvrstno podane pesmi mešanega zbora domačega društva so navdušile publiko. Nič kaj manjši aplavz niso poželi tudi mladi tamburaši iz Sentjanža, krog nastopajočih pa so dopolnili še Radiški fantje, ki so čestitali z Radiško novoletno pesmijo.

Prireditelji pa so se

dostojno poklonili tudi spominu na pomembne pobudnike slovenskega kulturnega dela v Šentprimozu, tako so se spomnili organista Andreja Mičaja, župnika Franca Kristofa in ravnatelja Franca Sadnikarja.

Režiserju Silvu Ovsenku, ki je po vojni pomagal oživiti gledališko dejavnost na Koroškem, pa so k njegovi 70-letnici iskreno čestitali predstavniki „Danice“ Šentprimoz ter SPD Šentjanž in Radiše.

240 šilingov za vaše zdravje!

CELOVEC. – Čeprav teče akcija cepljenja proti klopom zdaj že deseto leto, je še vedno mnogo Korošcev nepoučenih. Tako jih je lani kar 23 zbolelo za meningoencephalitisom. Da bi letos prepričali še več tovrstnih obolenj, zdravstveni uradi pozivajo vse Korošce, predvsem še tiste, ki živijo v najbolj ogroženih predelih dežele, naj se cepijo proti klopom. Akcija traja vse do 27. julija, stroški pa so sorazmerno nizki: 240 šil.

**Slovenski
vestnik
2x tedensko**

Ponovno Podroje

GLOBASNICA. – V sklopu obnove krajevnih napisov, ki odgovarjajo tudi varnostnim predpisom (50 km/h), bo občina rešila tudi vprašanje Podroj. Ta vas bo spet postala uradno priznana. Torej so protesti zalegli. Sicer pa je občinski svet sprejel občinski proračun, ki je sestavljen izravnan, za razvoj tujskega prometa pa se bo posebej ukvarjal z vprašanjem obiskov turistov pri izkopaninah na Hemi.

Enakopravnost...

SELE. – Občina Sele je kot prva občina na dvojezičnem ozemlju sprejela sklep, ki bi moral biti pravzaprav samoumeven za vse tovrstne občine. Na predlog EL je občinski svet namreč soglasno sklenil uvedbo dvojezičnega občinskega in uradnega žiga. Prav tako je bil soglasno sprejet občinski proračun za leto 1990, odbornik EL Kristl Dovjak pa je zahteval, naj gradbeni odbor v bodoče vodi zapisnike svojih sej.

OGLAS

Firma KOLEKTOR p. o. Idrija išče tajnico za novo firmo, ki bo v okraju Beljak. Potrebno je obvladanje slovenskega, nemškega in angleškega jezika ter strojepisja. – Prijave pošljite na uredništvo Slovenskega vestnika.

ŽELEZNA KAPLA. – V Dvoru, v neposredni bližini centra, so v nedeljo odprli igrišče za hokej na ledu. To pa kar s senzacionalno tekmo kapelške reprezentance (na sliki) proti sponzorjem kluba GAK. Kolikokrat je župan Haller moral seči po ploščico v mrežo, naj ne objavimo, zato pa tem raje citiramo starejšo Kapelčanko: „V hokejskih majicah še naši pobalini izgledajo kot pravi dedci!“

Slika: Mohar

GALA		Wir gestalten Ihr Programm mit mehr als 80 intern. Künstlern Tel. 0463 / 55 119	
Unsere Schlagerangebote:			
RIVA YU	Eurovision Sieger 89 2x30 Min. Live „Rock me“	öS 20.000,-	
JIM USA FERGUSON	Bahamian Soul 2x30 Min. HPB Blues, Gospels, Pop	öS 22.000,-	
Solid Gold AUT	Top Show&Danceband 6 Std. Live intern. Programm	öS 20.000,-	inkl. Preise

KAOMA sowie weitere internationale Künstler ab Februar 90 Boney M, Soulsister

Informieren Sie sich rechtzeitig.
POP-KLASSIK-VOLKSMUSIK-SOUL-ROCK'N ROLL

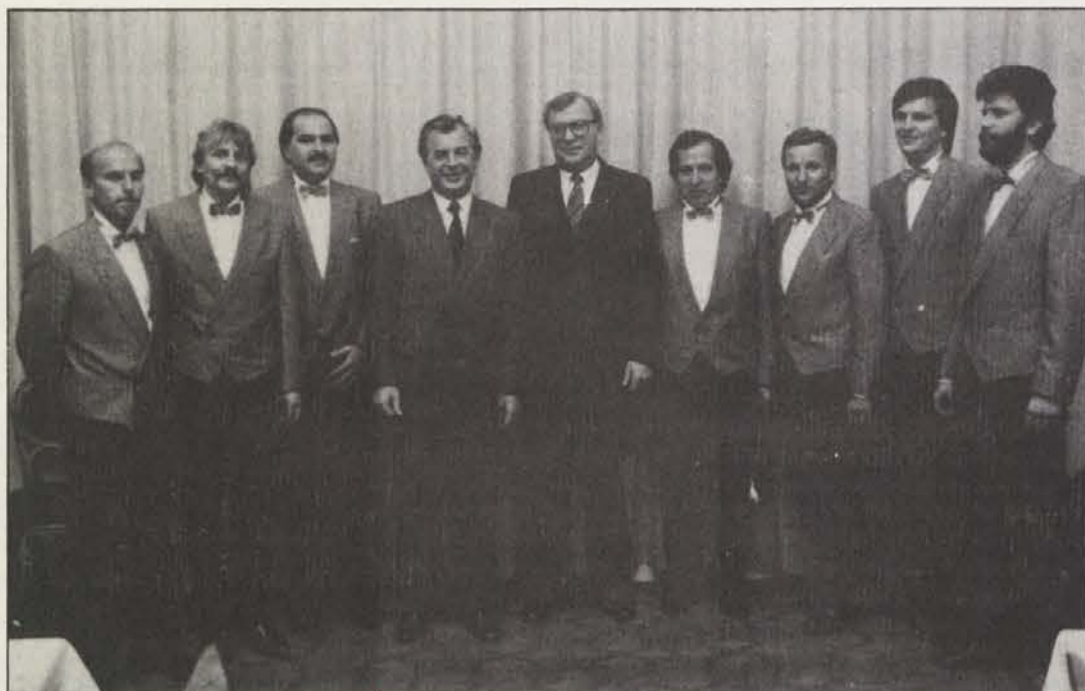
od
vsepovsod

Neznan virus

V londonski pediatrični bolnišnici Brompton že od božiča razsaja skrivosten virus, ki je povzročil že šest malih žrtev. V tej bolnišnici opravljajo najbolj zahtevne srčne operacije pri novorojenčkih, kljub temu pa so oblasti odredile začasno zaprtje operacijskih sob in oddelka za intenzivno nego. Pravega vzroka za tragično smrt šestih dojenčkov še niso ugotovili. Doslej vedo le, da je v ceveh prezračevalnih naprav znatna količina azbesta, vendar zdravniki trdijo, da to še ne more biti vzrok nenadnih številnih smrti. Torej se lov na neznan virus nadaljuje, vse dotlej pa v bolnišnici ne bodo opravljali operacij.

Nevarna dieta

Diete z malo kalorijami, pri katerih je treba namesto normalnih obrokov jesti proteine, namočene v vodi, so lahko zelo nevarne za srce. To dokazujejo najnovejše raziskave. Nevarne so zlasti takrat, kadar jih ne nadzoruje zdravnik, ker bolniku preti nevarnost dehidracije, moteno pa je lahko tudi kemijsko ravnotežje v organizmu.

Kredit v lirah

V Avstriji so v veljavi novi devizni predpisi. Po teh lahko tudi kot zasebnik pri bankah najamete kredit npr. v japonskih jeni ali italijanskih lirah. Liberalizacija tozadevnih zakonov vam tudi omogoča, da varčujete npr. dolarje za dopust v Ameriki ali pa rublje za ogled Sovjetske zveze.

Zdaj pa so dovoljeni tudi nakup, prodaja in posedovanje zlata v vseh oblikah.

Oktet „Suha“ gostoval na Dunaju

Oktet „Suha“ je gostoval na glavnem sedežu Avstrijske ljudske stranke (ÖVP) na Dunaju. Pevci iz Suhe so pod vodstvom Ota Wutteja oblikovali božično slavje, katerega so se med drugimi udeležili vicenkancler Riegler, generalni sekretar Kukacka (na sliki s člani okteta) odborniki v parlamentu Bergmann, König, Marboe i. dr. Iz svojega repertoarja so peli slovenske in mednarodne ter adventne pesmi. Slavnostni govornik je bil znani pater August Paterno, ki je govoril o politični etiki.

Po nastopu so člani ÖVP predali oktetu lepo vsoto (21.000 šil.) iz adventnega bazarja. Člani okteta „Suha“ so to darilo poklonili dvema družinama z veliko otrok v domači občini Suha.

Želja po varnem dopustu

„Čim višja je izobrazba ljudi, tem manj strahu imajo pred možnimi terorističnimi akcijami“, je dejal dr. Christian Haerpfer z inštituta za raziskovanje konfliktov na Dunaju pri občnem zboru koroške skupine „Kuratorija za varno Avstrijo“. Znanstvenik je predvsem opozoril na dejstvo, da se 90 odstotkov avstrijskih turistov počuti v naši deželi povsem varno, 20 odstotkov pa se prav zaradi tega odloča za dopust v Avstriji, le majhen odstotek pa zanika vsakršno misel na varnost pri izbiri kraja za dopust.

„Kuratorij za varno Avstrijo“ pa vsako leto podeljuje tudi posebne nagrade za žurnalistične prispevke na temo „varnost“. Letošnji nagrajenci s Koroške so bili Emmerich Speiser, Heinz Roth, Walter Primosch, Arno Wiedergut in Heinz Felsbach (na sliki spredaj, z leve), odlikovali pa so jih člani predsedstva koroške skupine Harald Raffer, Rudolf Walluschig in direktor varnostne direkcije dr. Adolf Pichler (zadaj, z leve).

Konvertibilni dinar še „eksot“

Koroški bančniki ocenjujejo konvertibilni dinar še precej skeptično. V večjih bankah v Celovcu ga na tečajnih listah še niti nimajo objavljenega, v glavni poslovalnici „Die Kärntner“ pa ga sicer menjajo (od bankovca po 50.000 starih naprej), toda tečaj je bistveno nižji kot v Sloveniji, tako da se menjava na Koroškem še ne splača: za 100 konvertibilnih dinarjev dajejo po 85 šilingov, za nakup pa je treba odšteti 115 šilingov.

Po istem tečaju menjajo tudi slovenske posojilnice in Zveza-bank, kjer je Marko Krištof dejal, da je trenutno povpraševanje še zelo skromno. Za vzrok je navedel še določeno negotovost, tako bančnih ustanov v Avstriji kot tudi jugoslovanskih potrošnikov, katerih je prav v tem času zatno manj po nakupih na Koroškem. V slovenskih posojilnicah, kjer sicer menjajo tudi bankovce z manjšo vrednostjo kot pri „Die Kärntner“, pa tudi opo-

zarjajo, da je tečaj konvertibilnega dinarja nižji kot v Sloveniji predvsem zato, ker še ni prosto konvertibilen, se pravi, da še ne notira na borzi. Kot tak pa velja še kot „eksot“.

Preračunano v šilinge ima konvertibilni dinar nekoliko večjo vrednost v obmejnih trgovinah na Koroškem, toda tečaji so precej različni, predvsem pa skušajo nekateri trgovci zvečati svoj dobiček s tem, da so zvišali cene za najbolj „priljubljene“ artikle.

SLOVENSKI VESTNIK – ŠPORT

ŠK Dob zanesljiv

Odborniki ŠK Dob so zanesljivi kot še nikoli: drugo moštvo še vedno vodi brez poraza, saj je tudi v gosteh premagalo Hypo VBK Celovec s 3:1. Za zmago je bilo odločilno, da so Dobljani izvrstno servirali, pa tudi sicer so bili spretnejši od nasprotnikov. Vodeča ženska ekipa bo danes zvečer gostovala v Beljaku.

3. pokalno kolo

Slovenski šahisti so v koroškem pokalnem tekmovanju uspešni. Igralci SŠK Obir so se presenetljivo uvrstili v tretje kolo, proti SG RBB Wolfsberg pa v nedeljo po vsej verjetnosti ne bodo tako uspešni. V dvoboju Admir Beljak s SŠZ/Carimpex, pa so možnosti bolj izenačene. Tudi ta tekma bo to v nedeljo ob 9. uri.

Dunja Lukan (na sliki) je presenečenje tekmovanja za šolarski šahovski pokal za spodnjo Koroško. Po štirih kolih s 3 točkami zaseda za bratom Aleksandrom (4 točke), Haraldom in Hansom-Kristijanom Woltejem ter Petrom Ratschnigom (3,5 točke) odlično peto mesto.

SLOVENSKI VESTNIK – ŠPORT

Tokrat na smučanje na Salzburško

Slovenska športna zveza letos vabi na smučarski tečaj v salzburški „Sportni center Amade“. Enotedenski tečaj bo od sobote 3. 2. do sobote 10. 2. 1990. Prenočišče v hotelu Bischofsmütze v Filzmosu.

Cena: odrasli 4.650 šil., (dvo-posteljna soba), 4.450 šil., (tro-posteljna soba), otroci do 6 let 2.340 šil., otroci do 13 let 3.180 šil.

V ceni je vključenih 7 polpenzionov, avtobusni prevozi, 6-dnevna smučarska vozovnica, vstop v kopališče in savno, pouk v smučanju.

Prijave: Najkasneje do 12. januarja 1990 z naplačilom 1.000 šil., na konto SŠZ 1-03.029.113 pri Posojilnici Celovec (BZ 39103).

ŠAHOVSKA RUBRIKA

Šahovska naloga št. 66

GEORGIJEV – PANBUK-CAN

Po 15 potezah Caro-Kann otvoritve je v zgornji partiji nastala pozicija na diagramu. Beli – mladi bolgarski vele mojster, ki sodi v sam svetovni šahovski vrh, je izpeljal učinkovito zaključno kombinacijo.

Kako je izkoristil položaj črnega kralja sredi šahovnice in odprte linije in diagonale?

Rešitev naloge št. 65

ureja: Silvo Kovač

Samo s potezo **1.Dd8+!** lahko beli računa na uspeh. Na **1.Td8+ Kh7!** je beli v dilemi kako nadaljevati z napadom. Na **2.Tc8:** sledi **2...Lb3+ 3.Kb1 (Kb2) Da2+ 4.Kc1 Dc2 mat.** Na **2.Dh5: + gh5 3.Th5: + Kg6** in črni kralj je na varnem. **1...Kh7!** Seveda ne **1...Td8: 2.Td8: + Kh7 3.Th8 mat.**

2.Th5: +! Obroč je razbit! **2...gh5 3.Th6+!** Še druga žrtev, ki odloči. **3...Kh6: 4.Df6+ in po 4...Kh7 5.Dg7 mat!**

Nogometni pokal v odločilni fazi

Tekmovanje za koroški nogometni pokal v dvorani se bliža zaključni fazi. To in naslednjo nedeljo bo na sporedu vmesno kolo, ki bo odločalo o finalistih (finalni krog bo 28. 1. v Borovljah). To nedeljo bosta v Vetrinju med drugim nastopili tudi ekipi DSG Borovlje in Kotmare vasi, v nedeljo, 21. 1. pa med drugim tudi Globasnica, Rikarja vas in ATUS Borovlje.